СРБСКІЙ УЛАКЪ.

Serbischer Courier.

Ове Новине излазе у недельи еданъ путъ. Цена е: за Београдъ: годишня 5. полъ год. 2. ф. 30. кр, за внутренность у Сербіи год. 6. полъ год. 3. ф.; за све Провинціе Аустрійскогъ Царства год. 7. полъ год. 3. ф. 30. к. за проче иностранне Државе год. 10 полъ год. 5. ф. у сребру, са поштомъ.

№ 34.

1843.

Von dieser Zeitung erscheint wochentlich ein Bogen. Der Preis ist: für Belgrad ganzjährig 5. fl. halbj. 2. fl. 30. xr; für auswärts in Serbien ganzj. 6. fl. halbj. 3. fl. Für sämmtl. Oestreich. Provinzen: ganzj. 7. fl. halbj. 3 fl. 30 xr; für das übrige Ausland ganzj. 10. fl. haldj. 5. fl. im 20Gulden-Fuss, mit freier Postversendung.

У Вторникъ 26. Октоврія.

Dienstag, den 7. November.

Турска.

Цариградъ, 9. Октоврія. Нѣгова Свѣтлость владаюћій Князъ Влашке, Г. Бибеско, имао е честь предъ Нѣгово Высочество изићи, и съ Ньиме опростити се. То е было 4. о. м. ноћу. Овой аудіенціи присутствовали су великій маршалъ палате Ч. Риза Паша и попечитель иностранны дѣла Ч. Рифатъ Паша. Княза е пратіо нѣговъ капу-ћехая при Блистат. Порти, великій логотетъ Аристархи.

Султанъ е предусрео княза съ найвећомъ благонаклонносћу. После краткогъ поздрава, пуногъ найласкателніи израженія, и найвећегъ благоволенія, предао му е едну почестну саблю, и нѣгово, съ бриліянти богато украшено портре съ овымъ рѣчма: „Вы ћете ово портре на велике празднике носити, да народъ съ коимъ Вы владате, види, колико е велика моя царска благонаклонность къ Вами.“ На одговоръ княза: да е светлѣйшій Нѣговогъ Величества ликъ у нѣговомъ срдцу за на вѣкъ урезанъ, и да ће ово портре, съ коимъ га е Нѣгово Величество обдарити милость имало, за нѣга правый Тализманъ быти, кодъ когъ ће онъ у данима опасности прибѣжиште свое узети, и помоћи тражити; одговоріо е Султанъ: „Вы имате пуно право, да тако мыслите, узмите Вы слободно у свакой прилицы Ваше прибѣжиште кодъ мене, моя помоћь никадъ Вамъ неће оскудѣвати, еръ премда удалѣни одъ мене, ипакъ ћете свагда кодъ мене быти, као што самь за показати, колико Васъ уважавамъ, оно учиніо, кое іоштъ никоме нисамь, я самь Вамъ поклоніо едну батерію топова, а то самь учиніо поводомъ личне мое наклонности къ вами.“*) На то князъ благодаривши за ову высоку милость съ найпонизніимъ израженіяма дубоко тронутъ одступи.

Те исте ноћи посѣтіо е князъ Бибеско попечителѣ и друге высоке сановнике, а сутра данъ посланике, кои су нѣму истогъ дана визиту вратили.

7. т. м. отпутовала е Нѣгова Свѣтлость изъ Цариграда на пароброду Сери-первазъ, когъ е администрація пароброда' съ найвећомъ готовосћу за Нѣгову Свѣтлость приуготовила. Мы несумнямо ни найманѣ, да су княза она одличія, коя су му за време нѣговогъ овдѣ пребываня одавана, и она нѣжна брижльивость съ коіомъ су га попечтельи Нѣговогъ Величества непрестанно, и при свакой прилицы предусретали, у пуной мѣри задовольила. И само Нѣгово Величество, кое е одма при првой аудіенціи нѣку особенну наклонность према нѣга чувствовало, и нѣга высокоуважавало, за цело време нѣговогъ овдѣ бавленя ніе ни едну прилику пропустило, да му ніе нова доказательства свое царске благонаклонности и милости указало. Князъ е све, на дѣла нѣгове землѣ относеће се послове, међу коима е найглавніи онай збогъ ћумрука, врло полезно и брзо свршіо, кое е съ тимъ выше примѣчанія достойно, што е све то у време рамазана свршено, кадъ по готову сви послови стое.

При полазку своемъ дао е князъ знамените сумме новаца, да се на благодѣтелна заведенія у Цариграду поделе. (Жур. Цар.)

*) Ова батерія состоисе изъ 6 топова са свима къ тому принадлежећимъ оправама. Г. Іованъ Флореско, аћутантъ княжескій одређенъ е, да съ првымъ паробродомъ ове топове у Букарештъ однесе.

Türkei.

Konstantinopel, 21. Oct. Se. Durchlaucht, der regierende Fürst der Walachey, G. Bibesko hatte die Ehre, vor Se. Hoheit zu erscheinen, und Abschied von Ihm zu nehmen. Dieses fand am 16. d. M. in der Nacht statt: der Großmarschall des Palastes Riza Pascha, und der Minister der auswärtigen Angelegenheiten, Rifaat Pascha wohnten dieser Audienz bey. Den Fürsten begleitete sein Geschäftsführer bei der Pforte, der Großlogothet Aristarki.

Der Sultan empfing den Fürsten mit der größten Huld. Nach einer kurzen, an ihn in den wohlwollendsten und schmeichelhaftesten Ausdrücken gehaltenen Anrede, überreichte er ihm einen Ehrensäbel, und sein, in Brillanten reich eingefaßtes Portrait mit den Worten: „Sie werden dieses Portrait an großen Festtagen tragen, damit das Volk, welches sie regieren, erkenne, wie groß meine kais. Huld ist, mit der ich ihnen gewogen bin.“ Auf die Antwort des Prinzen; daß das geweihete Bild Sr. Hoheit stets in seinem Herzen eingegraben, und daß das Bild, womit Se. Hoheit ihn zu beschenken geruhet hat, für ihn ein Talisman seyn, zu welchem er in den Tagen der Gefahr seine Zuflucht nehmen wird; erwiederte der Sultan: „Sie haben vollkommen Recht, so zu denken, nehmen sie ohneweiters ihre Zuflucht bei jeder Gelegenheit zu mir, meine Unterstützung wird ihnen nie fehlen, denn, wenngleich entfernt, werden sie doch stets mir zur Seite seyn, und um ihnen den größten Beweis meiner Achtung zu geben, habe ich für sie das jenige gethan, was ich für Niemand noch gethan habe, ich habe ihnen eine Batterie Kanonen geschenkt, dieses fließt aus meiner persönlichen Neigung zu ihnen.“ Der Fürst bedankte sich für diese hohe Gnade in unterthänigsten Ausdrücken, und zog sich sodann, tief bewegt, zurück.

In derselben Nacht hat Fürst Bibesko seine Abschiedsbesuche bei den Ministern und andern großen Würdenträgern, und am folgenden Tage bei den Botschaftern und Gesandten abgestattet, von denselben auch die Gegenvisiten an demselben Tage empfangen.

Am 19. d. M. verließ Se. Durchlaucht Konstantinopel am Bord des Dampfbootes Seri Perwas, welches die Dampfschifffahrts-Administration zu seiner Verfügung mit größter Bereitwilligkeit gestellt hat. Wir zweifeln gar nicht, daß jene Auszeichnungen, die ihm während seines hierortigen Verweilens im reichlichen Maaße zu Theil geworden sind, und jene zarte Aufmerksamkeit mit welcher ihn die Minister Sr. Hoheit immerfort und bei jeder Gelegenheit behandelt, werden ihn vollkommen zufrieden gestellt haben. Se. Hoheit selbst, welche gleich bei der ersten Audienz eine besondere Neigung für seine Person fühlte, und ihn hochschätzte, hat durch die ganze Dauer seines hierortigen Aufenthalts keine Gelegenheit versäumt, um ihm neue Beweise seiner kais. Huld und Gewogenheit zu zeigen. Der Fürst hat alle, auf die Angelegenheiten seines Landes Bezug habenden Geschäfte, unter diesen das vorzüglichste, jenes des Zollwesens sehr vortheilhaft, und auch sehr schnell beendiget, was um so bemerkenswerther erscheint, als dieses während des Ramasans geschah, wann fast alle Geschäfte ruhen.

Vor seiner Abreise hat er bedeutende Summen unter wohlthätige Institute zu Konstantinopel vertheilen lassen. (Journal de Konst.)

Енглезка.

Лондонъ, 4. Октоврія. После прокламаціе ирландскогъ вицекраля Грея правленіе енглеско учинило е іоштъ дрзновеннiи коракъ, т. е. оно е заповедило: да Даніелъ О'Коннелъ, и едно число изъ дружества, кое планъ збогъ одцепленя Ирландске одъ Енглезке руководи, као што су Іонъ О'Коннелъ, Рай, свештеницы Тирней и Тирелъ, учредникъ народны новина Дифій, после Тома Стеелъ, Баретъ, и учредникъ новина слободе, Докторъ Грей, — уапшени буду. Надати се е, да ћеду и апсеня други лица послѣдовати, као што су Лордъ Френшъ и владике М. Халъ и О. Хигинъ — свега двадесетъ и осамъ лица. О'Коннелима отцу и сыну предата е писменна заповесть збогъ

England.

Die Regierung hat der Proclamation de Grey's einen kühneren Schritt folgen lassen: sie hat gegen Daniel O'Connell, und eine Anzahl anderer leitenden Mitglieder der Repealassociation, als: John O'Connell; Ray, Secretär der Association; die katholischen Geistlichen Tierney und Tyrrell; Thomas Steele, den „Oberfriedensstifter (head pacificator)“; Duffy, Herausgeber der Repealzeitung The National, Barrett, Herausgeber des Pilot, und Dr. Grey, Herausgeber des Freeman's Journal, Verhaftsbefehle erlassen. Weitere Verhaftungen sollen in Aussicht stehen, namentlich die des Lord French und der beiden katholischen Titular-Bischöfe M'Hale und O'Higgins — im Ganzen 28. Den beiden O'Connell, Vater und Sohn, wurde der Verhafts-

(*) Diese Batterie besteht aus 6 metallenen Kanonen mit allem dazu Gehörigen. H. Johann Floresko, Adjutant des Fürsten ist beauftragt, diese Kanonen nach Bukarest mit dem ersten Dampfboote zu bringen,

уапсеня другогъ Октоврія пре подне таки после литургіе. Адвокатъ круне Г. Кеммій однео имъ е ту заповесть у кућу. У ньой окривлѣни су збогъ бунта и выше други непоредака. Г. Кеммій кои е при овой прилицы съ найвећомъ учтивостію поступао, позвао е ГГ. О'Коннеле, да бы опредѣлили време, кадъ ћеду предъ судца Буртона доћи, да свакій емство одъ 20 иляда форинтій сребра да, кое ће се у полу съ ньіовымъ собственнымъ иманѣмъ, а у другой половини са емствомъ имућны лица пріимити; и обявіо имъ е, да суду предстати имаю одма, како се овай почне, гди ће имъ се и тужба генералногъ фишкуса прочитати. Мыслило се е, да ћеду горенаведенна лица таки другій данъ подъ затворъ ставлѣна быти, но то ніе учинѣно. О'Коннелъ изашо е предъ судъ у найболѣмъ разположенію, и показао е заклтевано емство. Онъ е 12. т. м. после подне издао прокламацію народу ирландскомъ, у коіой му обявлюе, што се догодило, и препоручуе, да у миру пребуду, пророчествуюћи имъ, да ће онда ньина стварь срећномъ концу доведенна быти морати. Ништа манѣ, жители варошіи Дублинъ яко су ускипили, и ова велика вѣсть пролетила е као муня крозъ целу Ирландію. У гдиконмъ варошима као: у Слиго, Лимерику и Корку, држане су одма скупштине и заключили су, да они неограничено повѣренѣ къ О'Коннелу имаю, да поступанѣ съ ньиме за незаконно сматраю, и зато о ирландскомъ правленію яко негодую; међутимъ превленіе учинивши оваковый рѣшителный коракъ за уталожити движенія репеалска, еднымъ е себе за свакій и найгорій случай преправило. Оно войску непрестанно у Ирландію шиле, премда тамо преко 28 иляда монака има. На паробродима зовомымъ кральица Аделанда и княгиня одъ Кента, дошла е 1. Окт. у вече 65. пешачка регемента изъ Ливерпола, и вети пароброди вратили су се одма другій данъ, да іоштъ выше воинства, и то гарду, превезу. Изъ Ведона очекивала се 70. регимента свакій часъ, а и 67. регимента, коя у Манчестеру лежи, добыла е заповесть за у Ирландію; а и кавалѣрія ирландска умножена е съ три регименте, кое су у Инспиху, Бирмингаму и Шоттландіи лежале. Ова оддѣленія послата су на гвозденымъ путовима, да бы што брже на свое опредѣленіе стићи могла.

Прокламація О'Коннелова на Ирландезе овако гласи. „У Меріонъ-Сквару 7. Окт. Любезни мои соотечественницы! Я Вамъ обявлюемъ оно, што ћете и тако и одъ друге стране чути, т. е. да самь данасъ емство дао, да ћу предъ судъ изаћи таки првый данъ, како се онъ почне, да одговарамъ на тужбу, коіомъ ме окривлюю, да бунтъ подижемъ, и да самь и млогимъ другимъ непоредцыма узрокъ. Я Вамъ ово обявлюемъ еднымъ и заклинѣмъ Васъ, да будете мирни и спокойни. И найманѣ покушеніе за нарушити обштый миръ, было бы врло убиточно, и было бы управъ беззаконніе и злочинство. Зато послушайте ме мои соотечественницы. Неслушайте никога, кои бы Васъ наводіо, да миръ нарушите и законъ повредите, да небы лага бунта на Васъ пала. Нарушеніе обштегъ мира и законногъ поредка, право е злочинство, и оно бы лепу нашу стварь, коя е скоро добывенна, саевимъ упропастило. Ако ли пакъ Вы међутимъ, докъ ово што се самномъ чини проће, совету момъ слѣдовали, и онако, као што Васъ я молимъ радили будете, т. е. ако стрпѣливи, мирни и законный поредакъ наблюдавали будете, онда Вамъ заиста обећати могу, да ніе далеко време, кадъ ће наша высокопочитаема Государица, нашъ ирландскій парламентъ у Колежъ-Грену отворити. Свако покушеніе наши непріятеля, да напредованю наше стварн на путь стану, досадъ е нарушеню ньиномъ саевимъ противна слѣдства имало. Ово ће и са садашньимъ ньіовымъ покушеніемъ быти, ако му Вы съ Вашимъ непристойнымъ владанѣмъ у помоћь непритечете. Будите дакле мирни и спокойни, пакъ се небойте, наша е стварь добывенна. Остаемъ Вашъ верный, Даніелъ О'Коннелъ." — При собранію кое е на првый понедельникъ одређено, прочита ће се прокламація О'Коннелова, коя овако гласи: „Любезни сограђани! Мы Вамъ са свегъ срца честитамо, да се при садашньимъ обстоятельствама мирно, паметно и онако владате, као што сте се и досадъ и при онаковымъ случаевима владали, кои бы иначе свакоме довольный поводъ дали, да се раздражи и ускипи. Свакій мора признати, да е правительство издавши последню прокламацію ако не горе, ал' заиста неразсмотренно радило. То само велимо и мы, нитъ желимо садъ выше рећи, да намъ се небы пребацыти могло, да желимо подраньивати раздоръ, кадъ мы башъ о томъ радимо, да раздора не буде. Вы врло добро знате, да мы Ваше и найвеће поверенѣ заслужуемо. Мы Вамъ никадъ нећемо оно советовати, што се съ Вашомъ безбѣдносћу неслаже, и чимъ бы се оно обште мнѣніе, кое теженѣ наше за независносћу ирландскогъ законодавства садъ одобрава, повредити могло. Вы врло добро знате, да насъ найчистіи пламенъ любови за благо отечества нашегъ одушевлява, да е ова любовь у срцама нашимъ тако яко укоренѣна, да мы нећемо докъ смо живи престати тражити и тежити, да се отечество наше одъ Енглезке оддѣли, и да мы нашъ ирландскій парламентъ добіемо. Зато се надамо, да ће те Вы у слѣдству Вашегъ уверения о нами, и нашъ советъ радо пріимити. Знайте дакле, да мы цѣль нашу само законнымъ и уставнымъ путемъ, и мирнымъ и спокойнымъ владанѣмъ получити можемо, нитъ е могуће, да данъ народъ овымъ путемъ велику цѣль свою, т. е. паметну слободу свогъ собственногъ внутренѣгъ правленія не бы получити мого. Ако Вы какво злочинство учините, ако законъ повредите, онда знайте, да сатимъ само Ваше непріятелѣ и противнике оснажавате. О Вами се говори, да Вы ни сте кадри сами собомъ управлати. А то

befehl am 14. Oct. Vormittags in ihrer Wohnung zu Dublin, gleich nach gehörter Messe, durch den Kron-Solicitor Kemmis eröffnet. Sie sind darin der „Verschwörung und andern Mißverhaltens (conspiracy and other dismeanors)" beschuldigt. Zugleich eröffnete Hr. Kemmis, der sich übrigens äußerst höflich benahm, Hrn. O'Connell, er möge eine Zeit bestimmen wann er und John O'Connell vor dem Richter Burton Bürgschaft leisten würden, jeder von 2000 Pf. Sterl. zur Hälfte aus eigenem Vermögen, zur Hälfte durch je zwei Bürgen, daß sie am ersten Tage der nächsten Assisen vor Gericht erscheinen wollen, um sich auf jedwede Anklage des Generalfiscals zu verantworten. Eine wirkliche Festnehmung der Personen, die man auf den folgenden Tag erwartet hatte, erfolgte nicht. O'Connell erschien vor Gericht, in heiterster Laune, und stellte die verlangten Bürgschaften. Noch am 14. Nachmittags erließ er eine „Adresse an das irische Volk," worin er das Vorgefallene verkündigt, zugleich aber in den gemessensten Worten zur Haltung der Ruhe auffordert und den Sieg der Repealsache als Ergebniß einer solchen ruhigen Volkshaltung voraussagt. Die Bevölkerung von Dublin war gleichwohl in großer Aufregung, und die große Nachricht verbreitete sich wie ein Lauffeuer durch die ganze Insel. In mehreren Städten, wie Sligo, Limerick und Cork, wurden sogleich Versammlungen berufen und Beschlüsse gefaßt welche unbeschränktes Vertrauen in O'Connell und „maßlose Entrüstung über das gesetzwidrige Benehmen der irischen Verwaltung" ausdrücken. Die Regierung setzt sich aber, indem sie so entschiedene Schritte zur Unterdrückung der Repealbewegung thut, zugleich in die beste Fassung für die schlimmsten Wechselfälle. Die 28,000 Mann Besatzung, welche bereits in Irland stehen, werden noch fortwährend verstärkt. Am 13. Abends brachten die Dampfboote Royal Adelaide und Duchess of Hent das 65-ste Infanterieregiment von Liverpool, und fuhren gleich andern Tags zurück um weitere Truppen, wahrscheinlich Garden, abzuholen. Das 70-ste Regiment wurde stündlich von Weedon in Dublin erwartet; auch das in Manchester stehende 67-ste Regiment ist nach Irland beordert, und die Cavallerie soll auf einmal um 3 Regimenter, die Scots' Greys auch Ipswich, das 1-ste Dragonerregiment aus Birmingham, und die Carabiners aus Schottland, verstärkt werden. Die Abtheilungen werden auf den Eisenbahnen rasch an die Einschiffungspunkte befördert.

Die erwähnte Adresse O'Connells lautet wie folgt: „An das Volk von Irland. Merrion Square, 19. Oct. Geliebte Landsleute! Ich thue euch kund was ihr von andern Seiten her hören werdet, daß ich heute Bürgschaft geleistet habe am ersten Tag der nächsten Assisen Red' und Antwort zu geben auf die Beschuldigung der Verschwörung und andern Mißverhaltens." Ich mache diese Anzeige um das Volk einen und jeden zu beschwören die vollkommenste Ruhe zu beobachten. Jeder Versuch den öffentlichen Frieden zu stören kann höchst unglücklich, ja, er würde verbrecherisch und unheilvoll sein. Höret dann auf mich, geliebte Landsleute. Lasset euch durch niemand in Versuchung führen den Frieden zu brechen, das Gesetz zu verletzen oder euch irgend eines Tumults oder einer Ruhestörung schuldig zu machen. Das geringste Verbrechen gegen die Ordnung oder den öffentlichen Frieden kann unsre schöne und sonst siegreiche Sache zu Grunde richten. Wenn ihr während dieser Krisis meinem Rathe folgen und handeln werdet wie ich euch zu handeln bitte, geduldig, ruhig, gesetzlich, dann glaube ich euch sicher versprechen zu können, daß die Zeit nicht fern ist wo unsre verehrte Souveränin das irische Parlament auf College-Green eröffnen wird. Jeder Versuch unserer Feinde den Fortschritt der Repeal zu stören, hat bisher gerade die entgegengesetzte Wirkung gehabt. Der jetzige Versuch wird denselben Erfolg haben, wenn er nicht durch ein ungehöriges Betragen (misconduct) des Volkes unterstützt wird. Seyd daher ruhig, und wir werden siegreich seyn. Ich habe die Ehre zu seyn euer getreuer Diener Daniel O'Connell."

Folgende Adresse sollte von O'Connell dem am nächsten Montag abzuhaltenden Meeting des Vereins vorgelegt werden.

„Adresse an das irische Volk. Kornbörse, 16. Oct. Mitbürger! Aufs herzlichste wünschen wir euch Glück zu eurem trefflichen gesunden Sinn, sowie zu dem ruhigen Verhalten und dem friedlichen Benehmen, das ihr an Tag gelegt habt und unter nicht wenig aufregenden Umständen fortwährend an Tag legt. Die Handhabung (management) der letzten Proclamation — um in den mildesten Ausdrücken zu sprechen — muß von Jedermann für mindestens höchst unvorsichtig erklärt werden. Wir konnten nicht weniger darüber sagen, und wir wünschen jetzt nicht mehr zu sagen, damit wir nicht des Wunsches beschuldigt werden können, eine Aufregung fortdauern zu sehen, deren Beschwichtigung und Hebung unser Zweck ist. Ihr wisset recht gut, daß ihr das unbedingteste Vertrauen auf uns setzen könnet. Nie werden wir euch einen mit eurer Sicherheit oder mit der schuldigen Achtung vor der öffentlichen Meinung zu Gunsten der Unabhängigkeit der irischen Legislatur unverträglichen Rath ertheilen. Ihr wißt, daß uns die reinste Flamme patriotischer Hingebung für Irland beseelt — ihr wißt, daß heilige Vaterlandsliebe unsere Brust mit dem Entschluß erfüllt, die Erstrebung des Widerrufs der Union nie aufzugeben, bis das irische Parlament wieder herzustellt seyn wird. Mit diesen euren innersten Ueberzeugungen hoffen wir im voraus auf eure bereite Einwilligung zu unserm Rathe. Wir erklären euch aufs bestimmteste daß der Widerruf der Union einzig und allein durch gesetzliche, friedliche und verfassungsmäßige Anstrengung zu erzielen ist. Es ist rein unmöglich, daß eine, diesen Weg einschlagende Nation ihren großen Zweck — jene vernünftige Freiheit, welche die Selbstleitung örtlicher Angelegenheiten in sich schließen muß — nicht erreichen sollte. Begeht ihr ein Verbrechen, so kräftigt ihr den Feind; verletzt ihr ein Gesetz, so stärkt ihr eure Widersacher. Man hat gesagt, ihr seyd zur

занста ніе истина; кудъ ће болѣгъ и сяйнієгъ доказательства о способности дѣла, него што є она готовость, съ коіомъ сте Вы совету Ваши познаты пріятеля свагда слѣдовали, и него што є она брижльивость, коіомъ сте се Вы старали, да нико никога неузнемири и неувреди. Она готовость, коіомъ сте се Вы не само дѣйствителносѣи но и самой сѣнки законне власти покоравали, довольно доказує, да сте Вы способніи Вашимъ народнымъ дѣлма управляти, него што су они, коима є садъ воденѣ обшты дѣла вручено. Зато Вамъ мы свойски и съ пунымъ поверенѣмъ да ће те насъ послушати, совѣтуємо, да законный поредакъ найточніе наблюдавате, и све оно избѣгавате, што бы на буну и нарушенѣ обштегъ мира наличило, да при онымъ, као што сте досадъ мыслили и владали се, тврдо останете, у туђа мнѣнія пакъ да се никако немешате. Наша є дужность, а и полза наша собомъ доноси, да се нико на насъ не срди, да никога неврећамо, и да избѣгавамо све, што бы могло мыслену поводъ дати, као да є теженю нашемъ за слободомъ нашомъ разлика вѣроисповѣданія поводъ дала. Што тражимо и получити желимо, то да буде свима єднако на ползу, были они ма когъ вѣроисповѣданія. Зато Вамъ потворително на срца Ваша полажемо, да свако насиліе и сваку и найманю буну избѣгавате; остаймо при нашемъ чистомъ намѣреню, будимо верни и покорни према круне, любимо отечество наше, то, и трудови наши на мирный и законный начинъ єдино су средство, коимъ цѣль нашу получити можемо, нитъ бы могао при садашньимъ обстоятельствама икакавъ поводъ нарушенѣ мира оправдати. Было дакле шта му драго, Вы клоните се свакогъ насилія, пакъ онда будите увѣрени, да ће намъ путъ къ нашемъ ирландскомъ парламенту скорымъ отворенъ остати. По налогу подписанъ: Даніелъ О'Коннелъ, предсѣдатель одбора."

Selbstregierung untauglich. Oh, wie falsch gesprochen! Der beste und glänzendste Beweis den ihr von eurer Fähigkeit, eure öffentlichen Angelegenheiten selbst zu ordnen, ablegen könnt, ist die Bereitwilligkeit, womit ihr dem Rathe eurer bekannten Freunde nachkommt, und die Sorgfalt, die ihr anwendet, keinen Angriff auf irgend Jemand zu veranlassen oder zu beginnen. Die Freudigkeit womit ihr euch nicht bloß der Wirklichkeit, sondern selbst dem Schein gesetzlicher Macht unterwirft, beweist, daß ihr besser geeignet seyd eure Nationalangelegenheiten zu leiten als jene, die eben jetzt zufälliger Weise mit den praktischen Einzelheiten öffentlicher Geschäfte betraut sind. Wir rathen euch daher vertrauensvoll, die strengste Ordnung zu beobachten — jeden Vorwand zu Aufruhr, Tumult oder Friedensbruch zu vermeiden — euren Grundsätzen mit Festigkeit zugethan zu bleiben, gleizeitig aber euch nicht in die Ansichten anderer zu mischen. Es ist sowohl unsere Pflicht als unser Interesse, Jedermann zu versöhnen — Niemand zu beleidigen — selbst jegliche Verbindung zwischen der Repealfrage und irgend einem Glaubens- oder Religionsunterschied zurückzuweisen. Was wir erstreben, ist nicht zum Vortheil einer Secte oder Ueberzeugung, sondern es soll Allen auf gleiche Weise zu gute kommen. Stark durch diese Grundsätze, pünktlich in unserem Gehorsam gegen die Krone, voll Liebe zu unserm Vaterlande, überzeugt, daß unser Parlament durch keine andern Mittel als jene, friedlicher und gesetzlicher Bemühung, wiederhergestellt werden kann, müssen wir euch aufs dringendste rathen, auf ernstlichste beschwören, euch, was auch kommen möge, zu keinerlei Tumult, Aufruhr oder Gewaltthat verleiten zu lassen. Unter den gegenwärtigen Umständen kann nichts einen Friedensbruch rechtfertigen. Komme was da wolle, so nehmet an keinerlei Gewaltthat Antheil, und seyd versichert, daß wir solchergestalt den Weg bahnen zu gewisser, nicht entfernter, Wiederherstellung des irischen Parlaments. Im Auftrage unterzeichnet: Dan. O'Connell, Vorsitzer der Committee.

Разрѣшеніе

правословногъ вспроса у 33 числу Улака налазећегъ се:

По чему є судъ классификаціоналну пресуду издао, по коіой

Іованъ С. са	300 #	и
Стеванъ Т. „	600 #	у

2. класу, а

Міяило Г. са	360 #	
Стойко П. „	140 #	и
Ђорђе Л. „	80 #	у

4. класу

долазе, и почемъ у масси новаца за четврту класу више одъ 170 # нема, а Стойко П. и Ђорђе Л. на позывъ Міяила Г. изяснили се, да они нећеду о парницы првенства противъ Стевана Т. ништа да знаду, то валя овы 170 #, кои на поверителѣ четврте класе по гласу классификаціоналне пресуде падаю, између ньи, Міяила Г. Стойка П. и Ђорђа Л. найпре по соразмѣрности поделити, и такоће одъ тій 170 #:

Міяило Г. на своій	360 #	добыти	$105\frac{30}{58}$
Стойко П. „ „	170 „	„	$41\frac{2}{\cdot}$
Ђорђе Л. „ „	80 „	„	$23\frac{26}{\cdot}$

Но будући да є Міяило Г. као са классификаціомъ незадоволянъ, парницу самъ противъ Стевана Т. подигао, и нѣга у 4-у класу свукао, тако оны 600 #, кое бы онъ, Стеванъ, да є у 2-ой класи остао, самъ узео био, садъ поверительима 4-те класе, у коіой се и Стеванъ Т. налази, припадаю; алъ Стойко П. и Ђорђе Л. немогу одъ тій 600 # имати тала зато, єрбо су се изяснили, да су съ онымъ задовольни, што имъ по гласу классификаціоналне пресуде припада, и да нећеду парницу са Стеваномъ да тераю, зато валя ови 600 #, кои су садъ изъ 2-ге у 4-ту класу пренешени, заедно са оныма 170 #, кои су већь за 4-у класу одређени были, скупа 770 # између свію поверителя 4-класе, Міяила, Стойка, Ђорђа и Стевана по соразмѣрности поделити, и онда ће

Міяило Г. на	360 #	добыти	$234\frac{108}{118}$
Стойко П. „	140 „	„	$91\frac{42}{\cdot}$
Ђорђе Л. „	80 „	„	$52\frac{24}{\cdot}$
Стеванъ Т. „	600 „	„	$391\frac{62}{\cdot}$
	Сумма		770 #

Алъ Стойко П. и Ђорђе Л. имаю само да приме ньинъ соразмѣрный талъ одъ оны првы 170 #, тако ће се ньини талови одузети одъ оны, кое бы добыли, кадъ бы при деоби свію 770 # были, а рестъ поделиће се на єднаке талове између Міяила Г. и Стевана Т., и поделиће се на єднако као накнада труда, трошкова и дангубе при воденю парнице, коіой ни єданъ одъ ньи ніе кривъ, пошто ій є судъ тако классифицирао. У слѣдству тога:

Міяило Г. добытѣе на своій	160 #	$234\frac{108}{118}$	и $39\frac{855}{1711}\frac{1}{2}$
Стеванъ Т. „ „ „	600 „	$391\frac{108}{\cdot}$	и $39\frac{855}{\cdot}\frac{1}{2}$
Стойко П. „ „ „	140 „	$41\frac{4}{\cdot}$	
Ђорђе Л. „ „ „	80 „	$23\frac{16}{\cdot}$	
Сумма		691	и 79 = 770 #.

Слишательи друге године правословны наука.

Одзывъ.

У 33. брою србскогъ Улака печатанъ є позывъ, да потврђиванѣ мое, да оно у 23. брою србскогъ Улака положено пытанѣ ніе пытанѣ правословно (quaestio juris) но пытанѣ о чину (quaestio facti), по момъ обеѣаню и на писменно дамъ. Овомъ явно израженомъ позыву не одзвати се, значило бы признати, да мое онда изражено мнѣніе и сада за право држимъ, то само истине ради, а не изъ другогъ каковогъ повода, мнѣніе мое са слѣдуюћимъ доказуємъ: Свакій човекъ има двогуба права: 1.) Изборна или првобитна, коя му већь као подлогу права т. є. као разумномъ суштеству припадаю, и 2.) Добывена, коя топрвъ посредствомъ каковогъ чина (facto) добыва. Излагати, кои су то чини, коима човекъ права добыти може, за рѣшеніе предстоећегъ предмета ніе нуждно, но то само навести за нуждно држимъ, да о добывеномъ праву ни пытаня быти не може, ако какавъ чинъ предходіо ніе, да су дакле чинъ и право добывено у свези причиности. — Само онда, када се какавъ чинъ као известанъ и у своимъ начину савршенъ постави, пытати се може, какого право изъ тога слѣдує, и то се пытанѣ зове правословно или пытанѣ о праву (quaestio juris); када є пакъ чинъ неизвѣстанъ, неопредѣленъ, а извѣстно се зна, што бы право было, када бы чинъ извѣстанъ био, па се тражи и пыта, што є право, то ніе пытанѣ о праву, но є пытанѣ или болѣ казати испытиванѣ о чину, (quaestio facti), т. є. испытує се, што є учинѣно, а што є право слѣдоватѣе изъ тога, као слѣдство изъ причине. — Сада се по овомъ лако рѣшити може, єли поставлѣно у 23. брою србскогъ Улака пытанѣ, правословно пытанѣ или пытанѣ о чину? — И уговоръ є чинъ, коимъ се право съ єдногъ подлога права на другій подлогъ преноси. — Када бы у другомъ случаю чинъ т. є. уговоръ ясанъ и опредѣленъ био, то бы и право ясно было, но у датомъ случаю незна се савршено, што є уговорено, дакле то треба испытати и опредѣлити; слѣдователно оно пытанѣ: єли по гласу уговора Петаръ дужанъ осталы 200 иляда ока Павлу у Марту предати, значи: єли се Петаръ по онако саставлѣномъ уговору обвезао, да ће Павлу осталы 200 иляда ока у Марту месецу предати; пыта се дакле, што є уговорено, а то є пытанѣ о чину, а не о праву; єръ чимъ се дозна и опредѣли, што є уговорено, зна се и што є право. На ово на самой природи ствари основано и у наукама примлѣно разликованѣ осниваюћи се, потврђавао самъ и потврђавамъ, да є у речи стоеће пытанѣ, пытанѣ о чину, а не пытанѣ о праву. — Но будући, да у србскомъ єзыку немамо обште одобренѣ изразе, коима бы нѣмачке рѣчи Rechtsfall Rechtsfrage разликовати могли, то су по момъ држаню при у речистоеѣемъ пытаню та два понятія промѣнѣна и правословно пытанѣ (Rechtsfall) правословнымъ пытанѣмъ (Rechtsfrage) наименовано.

Бой кодъ Пирамида 22 Юлія 1798.

Французкій Директоріумъ (ондашнѣ државно правительство) кое за опростити се Наполеона Бонапарте, когъ є народъ збогъ толики нѣговы славны побѣда скоро обожавао, кое пакъ за досадити Енглезима, Француза найглавнімъ непріятельима, пошлѣ га съ войскомъ

у Египетъ, како бы одавде после на притяжанія енглезка у восточной Индіи, єзгро и срце целе ньине државе, ударити могли. — Наполеонъ, текъ што є на суво изишао, и ногомъ на енглезку землю ступіо, таки є и Александрію, градъ и варошь, по нѣномъ основателю велвкомъ Александру тако названу, на юришъ узео. Одавде, поделивши войску на петъ дивизія, поѣе на Каиро, Египта поглавиту варошь. Ніє могуће описати оне бѣде и неволѣ, кое су Французи на овомъ маршу претрпити морали. Даню машираюћи по найвећой врућини и по вреломъ песку, као по жеравицы, а нигди дрвца, да бы се у ладу мало одморити могли; ништа за єло, осимъ тврдогъ цвибака, а кадкадъ по цела 24 саата ни капи воде неимаюћи; ноћу опетъ улогорени одъ зиме дрктаюћи, и одъ Бедуина свакій часъ узнемирени, кои, као люти змаєви колоне ньине непрестано облећаше, и као гладни вуцы изъ заседа вребаше, тако, да онай войникъ, кои бы само 15 — 20 коракляя одъ свои натрагъ остао, већь є изгублѣнъ было, бедунске криве саблѣ већь бы га у другій светъ оправиле; — већь имъ се было и животъ досадіо, и генерали и офицыри већь су ее почели бояти, да ће толика патня войницыма поводъ дати роптаню, непослушности и развраштеню, чега бы неизбѣжимо слѣдство погибель свію, быти морало. Алъ є боязльивость ньина была излишна, присутствіє Наполеоново и само име нѣгово толико є дѣйствовало на духъ целе войске, и примѣръ нѣговъ толико ій є оживлявао, да су выше пута гладни и жедни и у найвећой невольи находећи се, у гласъ певали, и свакояке шале проводили, само да бы ньиногъ замышлѣногъ малогъ, слабогъ и бледогъ каплара съ набранымъ челомъ, кои є съ ньима заедно пешачіо, съ ньима гладъ и жеђь трпіо, развеселити, и нѣга уверити могли, да су са станѣмъ своимъ задовольни, и да све радо и весело подносе.

Тако 6. пуны неделя машираюћи и са Бедуинима борећи се, дођу 21. Юлія у место Омединаръ, гди се одморе, и другій данъ око поноћи далѣ пођу. Но текъ што є зора мало забелила, алъ на оризонту покаже се єдна чета до 1000 Мамелюка, коя, на лево и десно савіяюћи, како є сунце мало одскочило, конѣ своє окрене, и наєдаредъ ій нестане. Садъ Наполеонъ заустави сву войску, и генерале око себе сакупивши, обяви имъ, да су на бой преправни. „Знайте, вели, да є она чета Мамелюка само зато дошла, да разведи, гдисмо, и колика є сила наша; главна ньина войска наблизу є, мы ћемо се іоштъ данасъ ударити, будуте на опрезу и преправни.“ Као што є предвидіо и казао, тако є и было, тай истый данъ око 10 саатій пре подне укажесе кодъ села Ембабеа цела линія непріятельске войске. Нѣно десно крило было є на рѣку Нилъ наслонѣно, и грднымъ шанцомъ заштићено, ту є было до 20 иляда пешака, самы яничара. — До ньи, у центруму, стаяли су до 10 иляда узпоређены Мамелюка, самъ коняникъ, на виловитымъ атовима, кои цыкаше и врискаше, да имъ се цыка и вриска у самимъ колонама француским, премда на целый саатъ одстоећима, врло добро чула. На левомъ крилу было є преко 4000 Бедуина опетъ на коньи. Узимаюћи къ тому у призрѣніє, да є свакій Мамелюкъ и по два момка имао, кои су такођеръ на коньи и за бой наоружани были, то се слободно узети може, да є на 60 иляда кодъ Ембабеа стаяло на обрану Каира, когъ позлаћени полумесецы на млогочисленымъ минаретма изъ далека блисташе. Француза є было до 20 иляда пешака и 600 коняника, мало одвећь число, къ тому утрођени и измучени, и гладни и жедни людій: Муратъ Бегъ, предводитетъ Мамелюка и целе войске, найболый юнакъ одъ свію, на беломъ ату, кои, да є крила имао, заръ бы къ небу полетіо, окованъ и онъ и атъ у чисту срму и суво злато, а одъ силногъ драгогъ камена на оделу и серсаму сунчани чисто зрацы ударише, — текъ што уочи Французе полети као муня къ ньима, и на 3 пушкомета стане, да тимъ силу измери, пакъ кадъ види, да є у ньи коняника мало, а онъ окрене ата, и къ своима прне, тапшаюћи у руке и браду гладећи; „Алла и Билла, рече своима, Богъ є Богъ, и Муамедъ є нѣговъ пророкъ, за по саата све ћемо ій на комаде изсећи, немаю делія, а пешадія є слаба и свћушна, а Везира имъ нисамъ ни видіо.“ Него везира тогъ ніє ни могао видити, єръ є и онъ, тай малый капларъ, како є линію непріятельску уочіо, таки на десно крило къ шанцу отишао, да види, у каквомъ су станю топови и пешацы, пакъ како се є уверіо, да тай грдный обкопъ само противъ коняника на обрану служити, а пешацы да га на юришъ лагко узети могу, и кадъ є видіо, да непріятель одъ топова у шанцу находећи се неможе никакву велику ползу имати, пошто су само на лаветма алъ безъ точкова лежали, коима се дакле нуждна дирекція ніє могла давати, онда се и онъ къ своима врати, и нѣговъ планъ за бой већь є готовъ было. На нѣговомъ крайномъ левомъ крилу, у дирекціи прама шанца была є дивизія генерала Бонъ, до нѣ є стаяла дивизія Фіалъ, после Дыгые, после Ренѣ, а на крайномъ десномъ крилу у дирекціи прама Муратъ Бега и нѣговы Мамелюка было є славный генералъ Дезее, любимацъ Наполеоновъ, съ нѣговомъ дивизіомъ. Садъ онъ заповеди Дезеу, да се съ нѣговомъ дивизіомъ іоштъ већма на десно повуче, и Ембабеу обнѣе, како бы Мамелюцыма у фланку дошао, а свимъ другима дивизіяма наложи, да се єдна за другомъ, као што су стаяли, за Дезеомъ на десно у растоянію єдна одъ друге на 100 фатій у ширину и у дубльину, и то свака у карее склоплѣна, повуку. Тако є цела нѣгова линія изгледала као басамацы, прва є была дивизія Дезеова, а послѣдна дивизія Бонова. Изъ овогъ движенія види се, да є Наполеонъ и обкопъ и пешаке сасвимъ презрео, и цело своє вниманіє на Мамелюке обратіо было, а то є зато учиніо, єръ є изъ разположеня и станя непріятельске войске прорачуніо, да се Муратъ Бегъ само у нѣгове коняника узда, да ће съ ньима битку започети, и да ће овой край быти, како они разбієни буду. Ово тако разположивши изда на войнике своє прокламацію съ овымъ само речма: „Побѣдительи кодъ Лоди, Риволи и Арколе, видите ли оне пирамиде? съ ньи 40 столѣтія на васъ гледаю, садъ є садъ, помыслите на честь француского имена, и славу вашегъ оружія. Напредъ, юнацы, сынови прве републике у свету!“ — Како є та прокламація кодъ кое дивизіє прочитана, таки су и сви войницы пушкама затресли, и у гласъ повикали: „Да живи нашъ генералъ, да живи Бонапарте, нашъ малый капларъ! напредъ, ко є правый Французъ!“ — И садъ почну се француске колоне као на дроту двизати, а войницы песму марзеилезъ угласъ певати, докъ аћутанти Наполеонови недолетише са заповесћу: да садъ певаню ніє време, но да ћуте, и на команду пазе, на кое и сви умукну, као да си ій оловомъ залію.

Муратъ Бегъ, колико є простъ опетъ є толико бистроуманъ было, да є намеренѣ Наполеоново провидіо. И зато заключи ударити се пре, него што бы Французи своя движенія концу привели. У слѣдству тога остави до 2000 Мамелюка кодъ обкопа, а са свимъ осталымъ коняницыма груне листомъ на юришъ, и то на дивизію Дезеа, єръ є ова найближа была. Да су Мамелюцы умели у реду, и скопчани юришити, и Муратъ Бегъ да є иоле што одъ тактике разумевао было, могла бы ова дивизія страдати; єръ она іоштъ ніє у карее склоплѣна была. Алъ Мамелюцы неуредни, помету се при юришу, и збуне се, пакъ су морали стати, а Дезеу є два минута доста была, да дивизію свою у каре склопи, и садъ почну француска танета Мамелюке тако решетати, и картачи толике обарати; прва опетъ линія држаше се на баіонетма тако крепко, да су се Мамелюцы, видећи, да страшно гину, а да продрети не могу, дивизіє манули, и на найближегъ, на Ренеа, своимъ силомъ ударили; алъ є Реніє већь у преправности было, люта ватра изъ пушака и топова обори толике, да су га се остали брзо манули и на дивизію Дыгыеву полетили, у коіой се и самъ Наполеонъ налазіо. — Алъ кадъ нису могли Мамелюцы онимъ двема дивизіяма ништа учинити, шта бы могли овой, кою є присутствіє премилогъ ньиногъ генерала тако оживлявало, да є войникъ ладномъ крвлю, као да на нишанъ біє, текъ онда пушку опаліо, кадъ му є Мамелюкъ добро на око дошао, топціє опетъ пуцали су тако брзо, и картачи ньини чисто су косили, тако, да су се Мамелюцы, сасвимъ збунѣни, и насртаюћи часъ на єдно, часъ на друго карее изъ єдне ватре у другу падали, докъ нису напоследку леђа окренули, и бегати стали. Алъ у ономъ диму одъ пушака и топова, и у оной смутньи и забуни не погодише сви за Муратъ Бегомъ, кои є къ пирамидама путъ свой узео было, него єдна часть Мамелюка потеже къ обкопу, мыслећи, да ће ту и ньинъ предводитель быти; но кадъ видише, да га ту нема, и кадъ га, кудъ є отишао, уочише, пошто се димъ међутимъ развукао было, а они сви потегну за ньимъ. Него є Наполеонъ предвидіо, да ће тако быти, пакъ є у кланце, крозъ кое су Мамелюцы проћи морали, наместіо два баталліона пешака подъ коммандомъ, маіора Рампонъ и Мармонъ да Мамелюке дочекаю. Тако се та два баталліона ту у карее склопе, и текъ што су готови были, алъ ето већь и Мамемюка съ оне стране летећи, као да имъ атови имаю крила соколова. Ту садъ опетъ лютый бой почне се, Мамелюцы ударили су као слепи на карее, єдни су наганьивали атове на саме баіонете, и пошто ій нагонити немогоше, терали су ій на трашке, да бы бацаканѣмъ коня карее пореметили; други опетъ пузили су по земльи као мачке, не были Французе, по ногама кривымъ ньинымъ сабляма доватита могли; но све имъ бы за бадава; свћушни тій пришелцы, кое є Муратъ мысліо као репу за тилый часъ изсећи, држаше се єданъ узъ другогъ, као да су слеплѣни были, страшно алаканѣ и писка атова немогаше ій нимало збунити, него су непріятеля съ найвећимъ духа присутствіємъ дочекивали, и съ ладномъ крвлю нишанили, да є слабо кое тане промашило; ту изгинуше силни Мамелюцы, а остали потегну опетъ обкопу, коме су се Французи са Наполеономъ већь приближили. Кадъ то виде Мамелюцы и пешацы, кои су у обкопу и око нѣга были, а они нагну листомъ къ рѣки Нилу, надаюћи се одъ Ибраимъ Бега помоћи, кои є са другій 10 иляда Мамелюка на оной страни Нила стаяо. Но овай, кадъ є видіо, како є Муратъ Бегъ прошао, окрене се, и оде са своима у пустиню. Кадъ то виде Мамелюцы Муратови, а они натераю конѣ на Нилъ да препливаю, и ту се млоги подаве, а пешацы побацаю пушке, бубняри бубнѣва, свирачи свирале, и предаду се на милость. Ту су Французи лепо задобыли, єръ обычно свакій Мамелюкъ све, што има, собомъ носи, лепы новаца и свакояки драгоцѣности. У обкопу пакъ нашло се све, што є гладнымъ и измученымъ Французима найнуждніє было, и поредъ тога млоге ствари одъ велике вредности. Ту Наполеонъ своима само 2. саата допусти, да се одморе и мало привате, пакъ ій таки за Каиро крене.

Учредникъ и Издаватель *Максимъ Симоновићъ*.
Печатано у книгопечатньи Княж. Сербіє.

Redacteur und Herausgeber ***Maximilian Sximonovits***.
Gedruckt in der serbischen Landes-Buchdruckerei.